

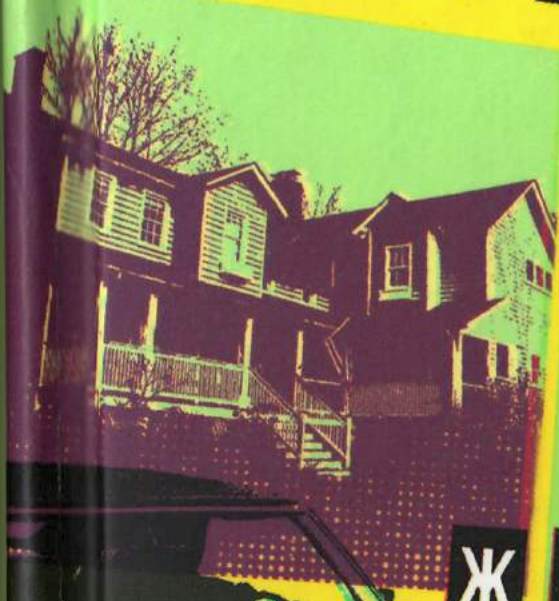
821.133.1
D45

C1212690

Clark's

ПРАВДА ПРО СПРАВУ CRIME

ГАРРИ КВЕБЕРТА

ЖОЕЛЬ

ДИККЕР

30. Неперевершений

— Другий ваш розділ дуже важливий, Маркусе. Він має бути гострий, ударний.

— Як що, Гаррі?

— Як удар у боксі. Ви праворукий, та у вас завжди наготові лівиця: перший удар приголомшує вашого супротивника, другий, лівою, валить його додолу. Отакий повинен бути і другий розділ: це правий прямий читачеві у щелепу.

Це сталося в четвер 12 червня 2008 року. Цілісінький ранок я сидів удома, читав собі у вітальні. Надворі було тепло, але й вогко: вже три дні в Нью-Йорку сіялася дрібна мжичка. О першій пополудні задзеленчав телефон. Я взяв слухавку, та спершу мені здалося, ніби на тому кінці дроту нікого нема. Потім я почув, як хтось здушено заридав.

— Гало, гало... це хто? — запитав я.

— Вона... вона померла.

Голос той заледве було чути, та я відразу його впізнав.

— Гаррі? Гаррі, це ви?

— Вона померла, Маркусе.

— Померла? Хто?

— Нола.

— Що? Як це?

— Вона померла, і в цьому винен я. Маркусе... Що я на-
коїв? Боже, що ж я накоїв?

Він плакав.

— Гаррі, що ви оце кажете? Що ви хочете сказати?

Він поклав слухавку. Я відразу ж зателефонував йому до-
дому, та ніхто не відгукнувся. Подзвонив і на мобільник, та
марно. Знов і знов я набирав його номер, а потім залишив
кілька повідомлень на автовідповідачі. Проте новин не бу-
ло. Я страшенно занепокоївся. Що й казати, не знав я тоді,
що Гаррі телефонував мені з Головного управління поліції
штату в Конкорді. Тож не розумів я, що ж коїться, аж поки
о шістнадцятій годині мені зателефонував Дуглас.

— Ради бога, Марку, ти вже знаєш? — вигукнув він.

— Про що?

— А нехай тобі всячина, ввімкни телевизор! Там про Гар-
рі Квеберта! Це Квеберт!

— Квеберт? Що Квеберт?

— Ради бога, ввімкни телевизора!

Я негайно ввімкнув інформаційний канал. І який же
я був приголомшений, побачивши на екрані дім у Гусячій
бухті й почувши телекоментатора: *«Отут, у цьому будинку
в містечку Аврора, в Нью-Гемпширі, сьогодні заарештува-
ли письменника Гаррі Квеберта, після того як на терито-
рії його маєтку виявили закопані останки людини. Згідно
з попередніми висновками слідства, це може бути тіло Но-
ли Келлерган, тамтешньої дівчини, яка пішла з дому і зник-
ла в серпні 1975 року в п'ятнадцятирічному віці, й досі бу-
ло невідомо, що з нею сталося...»*. Світ мені пішов обертом;

я впав на диван, геть нічого не тямлячи. Я вже нічогісінько
не чув: ні балачки в телевизорі, ні Дугласа, який лементував
на тому кінці дроту, повторюючи: «Маркусе, ти чуєш? Га-
ло! Він убив дитину, дитину!». В голові моїй здійнялося та-
ке сум'яття, наче в страшному сні.

Отак я, разом з усією Америкою, що захолола з жаху, ді-
знався про те, що сталося кілька годин тому: вранці до ма-
етку прибула група садівників, яких Гаррі запросив поса-
дити попід будинком гортензії. Порпаючись у землі, вони
знайшли на глибині одного метра людський скелет і відра-
зу ж сповістили про це поліцію. Скелет викопали, і Гаррі від-
разу ж було заарештовано.

На телебаченні все відбувалося дуже швидко. Прямі ре-
портажі з Аврори, з місця злочину, чергувалися з кадрами
з Конкорда, столиці Нью-Гемпширу, розташованої за шіст-
десят миль на північний схід, де Гаррі віднині утримували
в камері попереднього ув'язнення кримінальної поліції шта-
ту. Цілі ватаги журналістів примчали стежити за розвитком
цієї справи. Либонь, було коло тих останків щось таке, що
давало підстави вважати, ніби то таки тіло Ноли Келлерган;
котрийсь із поліційних очільників заявив: якщо ця інфор-
мація підтвердиться, то свідчитиме вона й про те, що Гаррі
Квеберта підозрювано ще й у вбивстві Дебори Купер, остан-
ньої людини, яка бачила Нолу живою 30 серпня 1975 року,
а вбили ту Дебору того ж дня, коли вона зателефонувала до
поліції. Все це просто-таки вражало. Чутки розходилися
з експонентною швидкістю, інформація поширювалася в ре-
альному часі — телеканалами, радіо, інтернетом і соціальни-
ми мережами: шістдесятисемірічний Гаррі Квеберт, один із
найславетніших письменників другої половини ХХ століт-
тя, — мерзенний убивця малого дівчати.

Довго не міг я усвідомити, що ж, власне, коїться, певне, годин із кілька. О восьмій вечора, коли до мене примчав за непокоєний Дуглас, остерігаючись, що мені зробилося не добре від лихого звістки, я був певен, що сталася якась прикра помилка. Я сказав йому:

— Цікаво, як це вони можуть обвинувачувати його, коли немає навіть певності, що це Нолине тіло!

— Хоч як там було, вони все ж таки виявили те тіло в його маєтку...

— А чому ж він звелів копати в тому місці, де буцімто поховав тіло? В цьому нема ніякого глузду! Поїду я.

— Куди це ти поїдеш?

— До Нью-Гемпширу. Я повинен захистити Гаррі.

Дугласова відповідь була просякнута притаманною уродженцям Середнього Заходу розважливістю.

— Ох, не раджу тобі, Марку. Не пхай туди носа. Не влазь у це лайно.

— Гаррі телефонував мені...

— Коли? Сьогодні?

— Десь о першій пополудні. Гадаю, він скористався правом на один дзвінок. Я повинен поїхати і підтримати його. Це дуже важливо!

— Важливо? Важливо написати другу книжку. Гадаю, ти не пошив мене в дурні й до кінця місяця рукопис буде готовий. Барнаскі вже на шматки ладен тебе роздерти. Ти уявляєш, що сталося з Гаррі? Не влазь у це лайно, Марку, ти ще молодий! Не нівеч своєї кар'єри.

Я нічого не відповів. Помічник прокурора штату вже давав по телевізору прес-конференцію і виклав усі обвинувачення, висунуті Гаррі: навмисне викрадення і подвійне навмисне вбивство. Гаррі офіційно пред'явили обвинувачення

у вбивстві Дебори Купер і Ноли Келлерган. За те викрадення і два вбивства йому загрожувала смертна кара.

То був лише початок падіння Гаррі. Наступного дня вся країна дивилася кадри з попереднього судового слухання. Він увійшов до судової зали під прицілом телекамер і в спалахах фотоапаратів, в кайданках на руках та в супроводі двох полісменів. Вигляд у нього був кепський: обличчя по-нуре, неголений, чуприна розкуйовджена, сорочка розхристана, очі витріщені. Поруч — Бенджамін Рот, його адвокат. Рот — це був дуже хороший адвокат із Конкорда, в минулому він часто консультував Гаррі. Я запізнався з ним, коли він декілька разів приїздив до Гусячої бухти.

Завдяки тому диву — телебаченню — вся Америка стежила за судовим засіданням, де Гаррі казав, що не винен у злочинах, які йому закидають, а суддя врешті ухвалив за проторити його до чоловічої в'язниці штату. То був лише початок бурі: я наївно сподівався, що все цим судом і скінчиться, та за годину мені зателефонував Бенджамін Рот.

— Гаррі дав мені ваш телефон, — сказав він. — І дуже просив зателефонувати. Він хоче вам переказати, що не винен і нікого не вбивав.

— Я знаю, що він не винен! — вигукнув я. — Я певен цього. Як він там?

— Як ви здогадуєтеся, йому тяжко. Поліція натиснула, і він зізнався, що мав зв'язок із Нолою протягом літа перед вбивством.

— Знав я про Нолу. А з рештою що?

Рот повагався трохи і відказав:

— Він усе заперечує. Але...

Він затнувся.

— Що «але»? — занепокоєно запитав я.
— Не буду приховувати, Маркусе, що справи кепські. У них є вагомий доказ.
— Що ви маєте на увазі під *вагомим доказом*? Кажіть, заради бога! Я повинен знати!
— Це має лишитися поміж нами. Ніхто про це не повинен знати.
— Та нікому я не скажу. Можете мені довіритися.
— Поруч з останками тієї дівчини поліція знайшла рукопис «Початків зла». Гаррі добряче влип.
— А як це пояснює він?
— Каже, що написав цю книгу для неї. Вона завжди порпалася в його речах, там, у Гусячій бухті, й захотіла прочитати рукопис. Він каже, що за кілька днів до зникнення вона взяла його з собою.
— Як? — вигукнув я. — Він написав цю книжку для неї?
— Авжеж. Не дай боже, це впливе на поверхню. Уявіть собі той скандал, коли газетярі довідаються, що книжка, яку за останні п'ятдесят років продали чи не найбільшим накладом у всій Америці, це не просто історія кохання, як усі вважають, а результат незаконного любовного зв'язку тридцятирічного чолов'яги і п'ятнадцятирічної дівчини...
— Може, його випустять під заставу?
— Під заставу? Ви не усвідомлюєте всієї серйозності ситуації, Маркусе: коли йдеться про кримінальний злочин, під заставу не випускають. Гаррі загрожує смертельна ін'єкція. Ось-ось він постане перед Великим журі, що розгляне обвинувачення й ухвалить рішення розпочати процес, це вже лише формальність, немає ніякого сумніву в тому, що суд таки відбудеться. За півроку, може, за рік.
— А тим часом?

— Тим часом він сидітиме у в'язниці.
— А якщо він не винен?
— Такий закон. Кажу вам, ситуація дуже серйозна, його обвинувачують у вбивстві двох осіб.
Я впав на диван. Мені треба було побалакати з Гаррі.
— Скажіть, нехай зателефонує мені! — попросив я Рота. — Це дуже важливо.
— Я залишу йому повідомлення...
— Скажіть, що я мушу кров із носа поговорити з ним і що чекаю на його дзвінок!

Поклавши слухавку, я відразу ж дістав із полиці «Початки зла». На титульній сторінці був дарчий напис Учителя:

Маркусові, моєму найкращому учневі.

З дружніми побажаннями

Г. Л. Квеберт, травень 1999 року

Я знову поринув у книжку, якої вже давненько не розгортав. Там ішлося про кохання, оповідь чергувалася з листами; то була історія чоловіка та жінки, які кохали одне одного, хоч і не мали на це права. Отже, він написав цю книжку для тієї таємничої дівчини, якої я ніколи не знав. Перечитавши її вночі, я надовго замислився про назву. І вперше запитав себе: чому «Початки зла»? Яке зло мав на увазі Гаррі?

*

За три дні аналізи ДНК і зубів підтвердили, що кістяк із Гусячої бухти належить Нолі Келлерган. Оглянувши кістки, зрозуміли, що це скелет п'ятнадцятирічної дитини, а це свідчило про те, що Нола померла приблизно тоді ж, коли зникла. І, найголовніше, тріщина в потилиці навіть через

ЖОЕЛЬ ДІККЕР

Один із найвідоміших сучасних швейцарських письменників. Родом із Женеви. Випускник юридичного факультету Женевського університету. Письменство захоплювало Діккера з раннього віку. У десятирічному віці він разом із приятелем заснував журнал *La Gazette des Animaux*, який був присвячений природі й проіснував сім років. За це Діккера визнали наймолодшим головним редактором Швейцарії за версією видання *La Tribune de Genève*. У двадцять він написав оповідання «Тигр», відзначене згодом Міжнародною премією для молодих франкомовних авторів. У двадцять чотири написав роман про підпільне відділення Британської таємної служби розвідки «Останні дні наших батьків», рукопис якого здобув у 2010 р. Премію женевських авторів, а у 2012 вийшов друком. Наступну книжку – «Правда про справу Гаррі Квеберта» – спіткала світова слава. Цей роман, перекладений понад 30-ма мовами і виданий у 45 країнах, здобув Гонкурівську премію ліцеїстів та Гран-прі Французької академії. Тепер познайомитися з ним мають змогу і українські читачі.

ISBN 978-617-679-358-8

9 786176 793588 >

WWW.STARYLEV.COM.UA